

Gratacels sobre la jungla del PSOE

Els propietaris han presentat aquesta imatge de l'obra prevista. La perspectiva aèria alleugereix l'impacte de les torres.

Aquesta setmana València viurà una jornada de referències gairebé oblidades. Per al dia 18, la Coordinadora Salvem el Botànic ha convocat una manifestació contra la construcció de tres torres de vint pisos al costat del jardí botànic de la ciutat. Des dels anys setanta, quan els carrers brollien amb consignes com "El riu és nostre i el volem verd" contra la creació d'una autopista

La simulació de la Coordinadora cívica està feta des del sòl. La imatge de les mateixes torres és ben diferent.

La construcció de tres gratacels al costat del Jardí Botànic de València ha despertat l'oposició del moviment ciutadà. Al darrere del projecte es troben empresaris com els Lladró (molt lligat a la dreta local) o Antonio Mestre (d'Expo-Hotel) i tota una història de venjances i guerres internes del PSOE valencià, que ha acabat afavorint els propietaris.

que havia de recórrer el llit vell del Túria, València no havia conegut un situació pareguda. Ara, molts anys després, un altre projecte urbanístic ha reviscolat un moviment ciutadà més que adormit. La consigna és clara: evitar que aquestes torres provoquen interferències en l'ecosistema del Botànic i que trenquen la relativa harmonia d'aquesta zona del centre històric. Una convocatòria anterior ja va reunir 1.500 persones, amb alguna peça de vestir verda, i els convocants, que han reunit ja 20.000 signatures en contra, confien a superar el nombre de manifestants. Les Torres del Botànic no són el projecte més alt de València, ni, probablement, el més antiestètic, però la seua situació i la tèrbola història política que acompanya els terrenys on volen ubicar-se, coneguts com el solar dels Jesuïtes, han aconseguit acaparar l'atenció i despertar la protesta. El projecte ha unit moviments cívics i alguns partits polítics que no han dubtat a canviar la seua posició, de favorable a negativa, quan han vist la repercussió popular que el tema arribava a tenir.

La propietat. Els terrenys sobre els quals està prevista la construcció dels gratacels són actualment propietat de dues empreses: Entrea-venidas, SA, i Grand Hotel Crystal Palace. El primer grup té la major part del solar i vol construir-hi dues torres d'habitatges. Com a representats apareixen els germans Miguel, José Luis i Ramon Camps, però és notori que la major part de l'accionariat pertany a la família Lladró. Els Lladró, probablement els empresaris valencians més internacionals, són poc proclius a les declaracions polítiques, però no han amagat mai les seues simpaties per la dreta valenciana i per les tesis pseudofilològiques de Vicent González Lizondo i l'Academia de Cultura Valenciana, entitat a la qual subvencionen a través de la societat Amics de l'Academia. Darrere de Grand Hotel Crystal Palace apareix Antonio Mestre, empresari barceloní propietari del grup Expo-Hotel. Mestre és conegut per haver dirigit personalment la creació de l'estil Expo, uns edificis clònics d'aparença *kistch* i construcció barata, que han demostrat ser molt competitius comercialment. Es dona la circumstància que a l'altra banda del llit del Túria, a no-

més 300 metres, hi ha la seu de l'Expo-Hotel València. Si el nou hotel arriba a construir-se, Mestre posseiria dos hotels ben a prop, un de luxe i un altre més econòmic, perfectament situats a l'entrada de València al costat de la pista d'Ademús, la línia més directa per arribar a la Fira de Mostres, la gran basa dels hostalers valencians.

La història. Lerma (amb Blasco) contra Pérez Casado. El 30 de desembre del 1988, Ricard Pérez Casado, alcalde de València, dimitia del seu càrrec. Dos dies abans, Rafael Blasco, aleshores conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports (COPUT), havia aprovat el Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) de la ciutat de València, amb l'excepció de quatre zones, una d'elles, la del solar de Jesuïtes, que Pérez Casado considerava que havia de ser utilitzada com a sòl escolar. Blasco, per tal que la seua intervenció no apareguera com una decisió personal, va dur el tema al ple del Consell, que va ratificar l'acord de la COPUT. Pérez Casado, desqualificat pel govern del seu partit, va dimitir.

En aquell PGOU, el solar dels Jesuïtes apareixia com a zona edificable, amb un volum total de 50.000 metres. Pérez Casado havia reduït en més de 100.000 el volum que permetia el pla general franquista de 1966 i que preveia torres

El "solar dels Jesuïtes" s'ha convertit en un símbol de dues maneres d'interpretar la ciutat: la protecció o el "desarrollismo". Ha servit també per mobilitzar els grups cívics, al marge dels partits polítics ja que alguns dels que ara apareixen com a veus en contra de la construcció (PSOE i EU) van donar en el passat el vist-i-plau als projectes dels constructors.

de fins a 30 plantes. En aquell moment, el jardí botànic va emetre un informe ambigu on es deia que, si bé era millor no construir-hi res, l'edificació prevista, de torres baixes i allunyades del jardí, no afectava "excessivament" l'entorn. El Pla va tenir l'aprovació unànime del grup socialista municipal i el suport de l'aleshores PCE. Pocs dies abans que l'Ajuntament donara aquest massiu vist-i-plau, l'ordre dels Jesuïtes, propietària del solar, el va vendre per 1.500 milions a Entreavenidas, que després en revendria una part a Grand Hotel per 500 milions. Els interrogants de tota aquesta operació són molts i marcarien definitivament el futur del polèmic terreny. Per què Entreavenidas comprà els terrenys sense esperar l'aprovació definitiva del PGOU? És evident que els propietaris no esperaven que una guerra interna entre els socialistes valencians dificultara els seus interessos.

Lerma contra Blasco. Després d'aquesta decisió, els propietaris dels terrenys comencaren accions legals reivindicant el seu dret a construir. Els veïns, per altra banda, agrairien la decisió de la COPUT i la Universitat de València, propietària del jardí botànic, va emetre nous informes, més clars, on quedava palesa la perillositat que per a l'entorn d'aquest jardí, un dels més antics d'Europa, tenia la construcció

de qualsevol edifici. Segons Pérez Casado: "els propietaris tenien un dret, adquirit des del Pla del 1966 que era molt agressiu, i era evident que guanyarien els recursos. La desqualificació del pla era una maniobra política, difressada de defensa de l'entorn".

L'associació de veïns de la zona començà prompte a pensar el mateix, quan va veure que tot i que el PGOU aprovat qualificava la zona com a ús escolar, any rere any, no s'aprojava cap pla per fer això realitat. Per si fóra poc, la COPUT va canviar de conseller (Blasco havia estat destituït per un presumpte cas de corrupció del qual acabà absolt) i Eugeni Burriel, el nou titular, no va contestar un recurs que l'Ajuntament, que en aquell moment era de dretes o d'esquerres segons els vots capriciosos del CDS, va enviar contra la suspensió del PGOU. Per *silenci administratiu*, la dreta local, clarament alineada amb els propietaris, va guanyar el recurs i el solar va ser de nou edificable. Rafael Blasco ha declarat: "Estic segur que hi havia la voluntat expressa de deixar construir. Quan jo vaig suspendre el PGOU ho vaig fer amb la seguretat que, legalment, allí no s'havia de construir i es podia evitar. Però, vist el que van fer després, quedà clar que se'm va voler utilitzar contra Pérez Casado i que mai no hi hagué la més mínima intenció d'impedir la construcció". La polèmica pel cas ha arribat a enfrontar els dos ex-pesos pesants de la política socialista. Segons Pérez Casado, Rafael Blasco insinuà que a canvi de no deixar construir al solar de Jesuïtes, el PGOU havia de fer urbanitzable els terrenys costaners de la pedania de Rafal·lell i Vistabella, casualment, també propietat de la família Lladro. Blasco ha negat rotundament aquesta manifestació i ha acusat Pérez Casado d'actuar de mala fe.

Lizondo, el salvador (dels Lladró). Si l'actitud del grup socialista intentava ser ambigua, la de la dreta, ni això. El 1990, la coalició PP-UV arribà al poder municipal en València. Vicent González Lizondo, aleshores tinent-alcalde, va promoure de manera totalment personal una acció de l'Ajuntament contra un recurs que la Conselleria, *in extremis*, havia interposat per tal que es reinterpretara allò del *silenci administratiu*. Lizondo, que evidenciava la seua realització amb els Lladró va sorprendre fins i tot els seus coalitzats i va donar a la propietat una ajuda que no necessitava. L'al·legació de la Conselleria era un pur maquillatge per fer veure que es protestava contra el que, de fet, ja s'havia acceptat. En no repondre la primera protesta de les empreses constructores, la Conselleria llançava la tovallola. El Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana no ha tingut cap veu dissonant en aquest tema i, per unanimitat, ha donat la raó als propietaris.

La base legal els ha permès que, amb el defi-

Mariscal. Ha col·laborat amb el cartell per la manifestació.

nitiu vist-i-plau de la Direcció General de Patrimoni (quan encara era sota jurisdicció socialista), continuen endavant. Han optat per concentrar la construcció en les tres torres i només esperen, amb tots els papers en regla, que l'alcalde, la popular Rita Barberà, els done la llicència d'obres. El termini perquè es torne a produir el "silenci administratiu positiu" està acabant-se. EL TEMPS ha sabut que l'alcalde, tot i que és favorable a l'edificació, intenta negociar amb la propietat però que aquesta es nega a qualsevol modificació del pla.

Mentrestant, la Coordinadora treballa per altres vies. Ha enviat cartes als propietaris, demanant una actitud més de patrici que no d'especulador i ha apel·lat al seu sentiment ciutadà. Entre els suports que han rebut hi ha els de més de 15 jardins botànics de tot el món, des de Sao Paulo a Uppsala tot passant per Oxford, el del Consell Valencià de Cultura en ple i el de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles. També ha rebut, a més dels d'EU i UPV, el del PSOE, que ha decidit, ara que no té poder, oposar-se a la construcció que ell va facilitar. **Jordi Sebastià**

